

Π.Ο. Ε.Μ.Δ.Υ.Δ.Α.Σ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ
ΕΝΩΣΕΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΑΝΩΤΑΤΩΝ ΣΧΟΛΩΝ

Χαρ. Τρικούπη 7α, 106 78 ΑΘΗΝΑ

τηλ: 210-88.16.583 e-mail: emdydas@tee.gr URL: www.emdydas.gr

Αθήνα, 05/05/2026

Αρ. Πρωτ. : 9891

Προς: Α΄ Βάθμιας ΕΜΔΥΔΑΣ
(για ενημέρωση των μελών)

Θέμα: Σχετικά με τις Απευθείας Αναθέσεις και το χαρακτηρισμό έργων

Με αφορμή πρόσφατες οδηγίες της ΕΑΔΗΣΥ, το ΔΣ της ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ, επανέρχεται στο θέμα αυτό επιστώντας την προσοχή στους συναδέλφους που εμπλέκονται σε σχετικές διαδικασίες. Η Ομοσπονδία μας και στο παρελθόν [είχε επισημάνει εγγράφως](#) τα σχετικά προβλήματα που δημιουργούνται όπως ενδεικτικά το 2022 πάλι με αφορμή σχετικό έγγραφο της ΕΑΑΔΗΣΥ προς όλες τις αναθέτουσες αρχές [«Υπόμνηση υποχρεώσεων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων που σχετίζονται με την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης \(κατ' άρθρο 26, 32 & 269 ν. 4412/2016\)»](#).

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΚΗΜΔΗΣ (Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων), [όπως παρουσιάστηκαν στον Τύπο](#): «το δεκάμηνο Ιανουάριος – Οκτώβριος 2025 οι δημόσιες συμβάσεις ανήλθαν στο ποσό των 13 δισ. ευρώ (επί συνόλου 209.702 συμβάσεων) με τις 161.069 και τα 2.261 δισ. ευρώ να δίνονται σε απευθείας αναθέσεις. Η ίδια εικόνα υπάρχει και για προηγούμενα έτη.

Για παράδειγμα, το πρώτο εξάμηνο του 2024 υπεγράφησαν 108.776 συμβάσεις αξίας 8,25 δισ. ευρώ με τις 80.835, δηλαδή τις 3 στις 4 συμβάσεις, συνολικής αξίας 1,23 δισ. ευρώ (το 15% της αξίας τους), να είναι με απευθείας ανάθεση. Αντίστοιχα το 2023, στο σύνολο του ημερολογιακού έτους, από το σύνολο 252.799 συμβάσεων, οι 184.757 ήταν με απευθείας ανάθεση, δηλαδή οι 7 στις 10 συμβάσεις, ή το 73%. **Ο αριθμός κάθε χρόνο βαίνει αυξανόμενος.** Ενδεικτικά το 2020, πριν ανέβει το ποσό της απευθείας ανάθεσης στα 30.000 ευρώ, σε σύνολο 215.542 συμβάσεων αξίας 7.934 δισ. ευρώ, οι 138.213 αξίας 1.406 δισ. ήταν με απευθείας ανάθεση.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι απευθείας αναθέσεις κυριαρχούν ποσοτικά, με το κόστος τους να μην είναι επ' ουδενί αμελητέο, ενώ βαίνουν αυξανόμενες ανά έτος με την αυξητική τάση να συμπίπτει χρονικά με την αύξηση του συνολικού ορίου από 20.000 σε 30.000 ευρώ.

Από το 2020 έως τον Οκτώβριο του 2025 υπεγράφησαν **1.374.580 συμβάσεις αξίας 77,412 δισ. ευρώ με τις 993.089 συμβάσεις αξίας 12.701 δισ. να είναι απευθείας αναθέσεις.**

Την τελευταία εξαετία έχουν δοθεί 12 δισ. σε απευθείας αναθέσεις και 8 δισ. σε αναθέσεις κατόπιν διαγωνισμού με μονάχα έναν συμμετέχοντα. Στα στοιχεία δεν προσμετρώνται οι συμβάσεις κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη προκήρυξη διαγωνισμού. Στην εικόνα αυτή

έρχονται να προστεθούν εκθέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου, όπως αυτή για το 2024, που μιλούν για λάθη, χαμηλό ανταγωνισμό και συχνά μη συμμόρφωση με το ισχύον πλαίσιο ανάθεσης σε ό,τι αφορά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα του voulivatch.gr («Consultocracy») σε διάστημα οκτώ ετών δόθηκαν σε συμβουλευτικές εταιρείες με 3.000 συμβάσεις 1,56 δισ. ευρώ κυρίως με απευθείας αναθέσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες.»

Υπενθυμίζουμε ότι σύμφωνα με [τις Οδηγίες της ΕΑΔΗΣΥ](#): «*Εν συντομία, βάσει του θεσμικού πλαισίου, η σύναψη δημοσίων συμβάσεων με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση διαγωνισμού, **επιτρέπεται στο μέτρο που είναι απολύτως αναγκαίο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα τα οποία η αναθέτουσα αρχή δεν θα μπορούσε να προβλέψει**, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση, υπό την προϋπόθεση πάντα ότι οι περιστάσεις τις οποίες επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για τη δικαιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης σε καμία περίπτωση δεν απορρέουν από δική τους ευθύνη.*»

Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την Εγκύκλιο της ΕΑΔΗΣΥ 7195/1-8-2025 και με βάση τον πρόσφατο νόμο 5218/2025 άρθρο 11 επεκτείνεται το αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής της εξαιρέσης διαδικασιών απευθείας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του Βιβλίου Ι και συμβάσεων του Βιβλίου ΙΙ του ν. 4412/2016 από την υποχρεωτική χρήση του Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ. για την υποβολή των προσφορών των οικονομικών φορέων συμβάσεων έργων, με εκτιμώμενη αξία σύμβασης ανώτερη από τις 30.000,00 ευρώ και έως τις 60.000,00 ευρώ (άρθρα 118 και 328/ παρ. 1 εδ. β). Η ανωτέρω εξέλιξη είναι σαφώς αρνητική και περιορίζει τη διαφάνεια στα Δημόσια Έργα.

Άλλωστε σύμφωνα με πρόσφατη [Οδηγία του Υπουργείου Ανάπτυξης](#): «*Οι απευθείας αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων συνιστούν **εξαιρετικές διαδικασίες κατά παρέκκλιση του θεμελιώδους κανόνα του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων που είναι η διενέργεια διαγωνισμού**. Εντούτοις, η αναγκαιότητά τους αναγνωρίζεται από τον εθνικό νομοθέτη, ο οποίος προβλέπει ρητώς και υπό προϋποθέσεις τη δυνατότητα προσφυγής σ' αυτές, όπως όταν πρόκειται να συναφθούν συμβάσεις μικρής αξίας χωρίς το βάρος δυσανάλογων διατυπώσεων και διαδικασιών.*» και απαιτούνται συγκεκριμένες διαδικασίες (α) Τεκμηρίωση της σκοπιμότητας ανάθεσης της σύμβασης καθώς και της εκτιμώμενης αξίας αυτής (β) Έκδοση και δημοσίευση εγκεκριμένου αιτήματος (γ) Πρόσκληση υποβολής προσφοράς στη διαδικασία της απευθείας ανάθεσης (δ) Κοινοποίηση / ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ.

Επιπλέον, λόγω του ότι έχει ξεκινήσει η πιλοτική λειτουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Τεχνικών Έργων και Πόρων (**ΟΠΣΔΤΕΠ**) του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών θεωρούμε ότι είναι αναγκαίο να συμπεριληφθεί σε αυτό η περίπτωση των απευθείας αναθέσεων με τα σχετικά αναλυτικά στοιχεία που απαιτούνται.

Ως ΠΟ ΕΜΔΥΔΑΣ θεωρούμε αναγκαίο να υπάρξουν συγκεκριμένα θεσμικά μέτρα περιορισμού της καταχρηστικής προσφυγής στις απευθείας αναθέσεις. Ειδικότερα, προτείνουμε:

1. Τη μείωση του συνολικού ποσοστού των απευθείας αναθέσεων επί του ετήσιου προϋπολογισμού συμβάσεων κάθε αναθέτουσας αρχής, ώστε η διαδικασία αυτή να παραμείνει πράγματι εξαιρετική και να μη μετατρέπεται σε συνήθη τρόπο ανάθεσης.

2. Τη θέσπιση ανώτατου ετήσιου ορίου απευθείας αναθέσεων ανά φορέα, όχι μόνο ανά μεμονωμένη σύμβαση, αλλά και ως συνολικό ποσοστό επί των έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται κάθε έτος.
3. Την υποχρεωτική αιτιολόγηση κάθε απευθείας ανάθεσης με τεχνικά, οικονομικά και υπηρεσιακά κριτήρια, ώστε να αποτρέπεται η τυπική ή προσχηματική επίκληση επειγουσών αναγκών.
4. Τη δημοσιοποίηση συγκεντρωτικών στοιχείων ανά αναθέτουσα αρχή, με αναφορά στον αριθμό, την αξία, το αντικείμενο και τους αναδόχους των απευθείας αναθέσεων, ώστε να είναι δυνατός ο κοινωνικός, διοικητικός και θεσμικός έλεγχος.
5. Την ενίσχυση των Τεχνικών Υπηρεσιών με μόνιμο επιστημονικό προσωπικό, διότι η υποστελέχωση οδηγεί συχνά σε εξωτερικές αναθέσεις, κατακερματισμό αντικειμένων και αποδυνάμωση του δημόσιου ελέγχου.
6. Την αποτροπή της τεχνητής κατάτμησης συμβάσεων, ιδίως όταν ομοειδή αντικείμενα ανατίθενται διαδοχικά ή επαναλαμβανόμενα με τρόπο που παρακάμπτει τις ανταγωνιστικές διαδικασίες.
7. Την αυστηρή διάκριση μεταξύ έργων, υπηρεσιών και προμηθειών, καθώς ο εσφαλμένος χαρακτηρισμός μπορεί να οδηγεί σε στρέβλωση της διαδικασίας ανάθεσης και σε υποβάθμιση του ρόλου των αρμόδιων τεχνικών υπηρεσιών.
8. Η όλη διαδικασία των απευθείας αναθέσεων να περνά από έλεγχο Δημοτικού Συμβουλίου και εγκριτική απόφαση της αποκεντρωμένης.

Προτείνουμε επίσης στους συναδέλφους να μελετήσουν τα παρακάτω:

(Α) την ενδιαφέρουσα **Έκθεση του Ελεγκτικού Συνεδρίου**: [«Απευθείας αναθέσεις: πότε οι απευθείας αναθέσεις δημοσίων συμβάσεων ή οι αναθέσεις ύστερα από σύντομη διαδικασία διαπραγμάτευσης διασφαλίζουν την αντικειμενική ακεραιότητα της διαδικασίας;»](#)

(Β) τον πρόσφατο **Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας για Υπαλλήλους Μονάδων Προμηθειών και Μέλη Επιτροπών Δημοσίων Συμβάσεων**

(Γ) το **έγγραφο της ΕΑΑΔΗΣΥ** προς όλες τις αναθέτουσες αρχές [«Υπόμνηση υποχρεώσεων αναθετουσών αρχών/αναθετόντων φορέων που σχετίζονται με την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης \(κατ' άρθρο 26, 32 & 269 ν. 4412/2016\)»](#).

(Δ) και υπενθυμίζουμε [προηγούμενη παρέμβαση μας σχετικά με τη διάκριση Έργου από Προμήθεια](#) που επίσης απασχολεί τις Τεχνικές Υπηρεσίες συχνά.

